

# KRAV-märkt eller ekologiskt, vad är skillnaden?



**E**kologisk mat har oftast KRAV-märket på förpackningen, åtminstone i Sverige. Det är bra, eftersom det då blir enklare för oss konsumenter att hitta den ekologiska maten i butiken.

Men ekologisk mat kan också sakna KRAV-märket, och ändå vara ekologiskt producerad. Kanske är maten märkt med EU:s symbol för ekologisk produktion? I så fall är den producerad med nästan lika hårda regler som den KRAV-märkta maten. Men bara nästan.

För att en vara ska få kallas ekologisk, måste den produceras enligt regler som

bestäms av EU. Produktionen måste också kontrolleras av en av myndigheterna godkänd kontrollorganisation. I Sverige är KRAV den ledande godkända kontrollorganisationen.

För att den ekologiska varan ska få bära KRAV-märket måste produktionen dessutom uppfylla regler som KRAV har bestämt. I vissa fall har KRAV strängare regler, framför allt för djurhållningen. Dessutom har KRAV regler på områden där EU ännu ej tagit regler, det gäller till exempel för livsmedelstillsatser och fiske.

Det finns också KRAV-märkta livsmedel som inte får kallas ekologiska. Det handlar om sammansatta livsmedel där

de ekologiska ingredienserna utgör 70-95 procent. Ekologiska livsmedel måste ha minst 95 procent ekologiska ingredienser

I de fall ingredienserna utgör mindre än 90 procent används inte ordet ekologiskt i KRAV-märket och under märket ska det stå hur stor andel som är ekologisk. Andelen måste vara minst 70 procent och det är bara när ingredienserna inte går att få tag i som ekologiska som KRAV kan godkänna sådana livsmedel.

Producenten ska också aktivt söka efter ekologiska ingredienser. Detta stimulerar marknaden att vidga produktionen. ■

Fotnot: Sedan 2006 får även företaget SMAK (svensk matpotatiskontroll) utföra kontroll och certifiering enligt EU-reglerna. Dock inte enligt KRAVs regler.

## På vilket sätt är KRAVs regler hårdare än EU:s regler?

### Generellt

KRAVs regler tar upp flera allmänt miljöskyddande aspekter som inte alls finns med i EU-bestämmelserna.

Det handlar om sådant som att bevara naturresurser, att man inte får hugga ner urskog och förstöra våtmarker. I våra regler står det till exempel att producenter som är anslutna till KRAV ska ta hänsyn till natur- och kulturmiljöer och förädlingsföretag ska ha en miljöpolicy eller motsvarande.

KRAV har regler för allmän redlighet, att man ska följa lagar även inom andra områden (till exempel inte ha svart arbetskraft).

KRAV har också krav på att förpackningsmaterial ska vara miljöanpassat. Sådant regleras inte av EU.

### Djuromsorg

KRAV kräver att grisar och ungtjurar ska få beta ute. Enligt EU-reglerna räcker det med rastgård.

KRAV har regler för att hönorna ska ha tillgång till speciellt sandbad. Det har inte EU.

KRAV har mer detaljerade regler för hur kalvarna ska ha det den första tiden. Om de inte längre diar utan ges mjölk kräver KRAV att de ska få detta ur konstspenar och i en "naturlig ställning" för kalven.

KRAV har särskilda regler för slakt. Det innebär bland annat att den totala transporttiden till slakt, inklusive vila, inte får överskrida 8 timmar och att etablerade djurgrupper ska hållas samman vid transport och uppstallning.

### Växtodling

#### Konstgödsel:

Guano/chilesalpeter, kaliumsalt och svavel är tillåtet enligt EU, inte enligt KRAV.

#### Bekämpningsmedel:

KRAV är restriktivare än EU när det gäller koppar, som används för att bekämpa svamp i fruktodlingar.

Enligt EU-reglerna är det tillåtet att använda svavelkalk för att bekämpa skorv i äpple. Det används på sina håll mycket flitigt inom EU. Inte tillåtet enligt KRAVs regler.

### Tillsatser

En stor skillnad är att EU inte har några regler för vilka tillsatser som får användas i animaliska ekologiska livsmedel.

Samma regler gäller för EU-ekologiska livsmedel som för konventionella livsmedel. Därför är till exempel tillåtet att använda tillsatsen nitrit i EU-ekologisk skinka, korv och andra charkprodukter. Den tillsatsen används för att ge ökad hållbarhet, men också som färgämne och konsistensgivare.

KRAV tillåter inte nitrit och har över huvud taget en mycket restriktiv inställning till tillsatser. Exempelvis tillåts inga sötningsmedel, smakerstärkare eller färgämnen i KRAV-märkt mat.